

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/133/2017
Identifikačné číslo spisu:	2714205062
Dátum vydania rozhodnutia:	23.05.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:2714205062.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a členov senátu JUDr. Ivana Machyniaka a JUDr. Danice Kočíčkovej, v právnej veci navrhovateľky P. I., bývajúcej v R., zastúpenej Mgr. Vladimírom Šárnikom, advokátom so sídlom v Bratislave, Rožňavská 2, proti manželovi G. I., bývajúcemu v R., zastúpeného advokátskou kanceláriou Martin Džačovský, s.r.o., so sídlom v Senici, Hviezdoslavova 315, o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom B. I. a W. I. na čas po rozvode, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, so sídlom v Senici, v konaní vedenom na Okresnom súde Skalica pod sp.zn. 6P/184/2014, o dovolaní navrhovateľky - matky maloletých detí proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 18. apríla 2016, sp.zn. 23CoP/17/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Skalica rozsudkom zo 7. decembra 2015 č.k. 6P/184/2014-298 manželstvo účastníkov P. I. a G. I. uzavreté dňa 18. novembra 2006 v G., zapísané v knihe manželstiev matričného úradu G. vo zväzku X, ročník XXXX, na strane XX, pod poradovým číslom XXX rozviedol. Na čas po rozvode zveril maloletú B. a maloletú W. do osobnej starostlivosti navrhovateľke s tým, že obaja rodičia sú oprávnení zastupovať a spravovať majetok maloletých detí. Odporcu zaviazal prispievať na výživu maloletých detí na každú po 220 € mesačne, z toho sumu 170 € ako bežné výživné k rukám navrhovateľky a sumu 50 € na tvorbu úspor na osobitný účet maloletých dcér zriadený navrhovateľkou. Navrhovateľke uložil povinnosť do troch dní od právoplatnosti rozsudku zriadiť v peňažnom ústave v prospech maloletej B. a maloletej W. osobitný účet a odporcovi oznámiť ústav, v ktorom sú účty zriadené a čísla týchto účtov. Rozhodol i o úprave styku tak, že odporca je oprávnený stýkať sa s maloletými dcérami za prítomnosti navrhovateľky každú sobotu od 9.00 hod. do 19.00 hod., počas vianočných sviatkov každoročne v dňoch 25. decembra a 26. decembra od 9.00 hod. do 19.00 hod.,

každoročne dňa 1. januára od 9.00 hod. do 19.00 hod., počas veľkonočnej nedele každoročne od 9.00 hod. do 19.00 hod. Návrh odporcu na zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania a o náhrade trov konania štátu súd rozhodne osobitným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Po právnej stránke súd rozsudok odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 23 ods. 1, 2, 3, § 18, § 19 ods. 1, 2, 3, § 24 ods. 1, 2, 3, 4, § 25 ods. 1, 2, 3, 4, § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 63 ods. 1, 2, 3, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1 Zákona o rodine. Skutkovo rozsudok odôvodnil tým, že v konaní bolo preukázané, že vzťahy medzi manželmi sú tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel, čím mal súd preukázanú existenciu kvalifikovaného stupňa rozvratu vzťahov medzi manželmi (ako jediný hmotnoprávny dôvod rozvodu manželstva), ktorý je vážny a trvalý a pre účastníkov nie je nádej na opätovné obnovenie spolužitia. Súd určil odporcovi povinnosť prispievať na výživu maloletých detí (na každé dieťa zvlášť) po 220 € mesačne, z toho sumu 170 € ako bežné výživné k rukám navrhovateľky a sumu 50 € na tvorbu úspor na osobitný účet maloletých detí. Pri určovaní výšky výživného prihliadol na odôvodnené potreby maloletých detí, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodičov. Navrhovateľka vyčíslila celkové mesačné výdaje na maloletú W. vo výške 691,55 € a na maloletú B. vo výške 691,55 €, čo predstavuje 23 € denne na jedno dieťa, pričom maloleté deti majú len bežné výdaje súvisiace s oblečením, stravovaním, hygienou, školskými potrebami a pod. Vlastné výdaje pritom navrhovateľka vyčíslila na sumu cca 606,58 €, teda na dospelého človeka nižšie ako na maloleté dieťa. Celkové mesačné výdaje na seba a maloleté deti tak navrhovateľka vyčíslila na sumu cca 1 990 €. Nakoľko odporca si nesplnil tzv. edičnú povinnosť, t.j. povinnosť predložiť súdu podklady na zhodnotenie jeho celkových majetkových pomerov, preto súd vychádzal z domnienky, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima (čo predstavuje sumu 3 961,80 €). Samotný odporca poukazoval na svoje vysoké mesačné výdaje, ktoré predstavujú cca 1000 € mesačne, čím odporca stanovil svoju životnú úroveň, pričom dieťa má právo podieľať sa na tejto životnej úrovni rodiča. Súd pri rozsahu styku odporcu s maloletými deťmi prihliadol i na názor maloletých detí prezentovaných pred znalkyňou, kedy sa maloleté deti vyjadrili, že k otcovi sú ochotné prísť len cez víkend, nie cez týždeň, ale len v prítomnosti matky. Zohľadnil tiež skutočnosť, že styk otca s maloletými deťmi sa už viac ako rok realizuje každú sobotu, pričom z výsluchu rodičov mal súd preukázané, že aktuálne je situácia v rodine pokojná, stabilizovaná, rodičia sa navzájom rešpektujú, nehádajú sa, odporca sa pravidelne stretáva s maloletými deťmi každú sobotu za prítomnosti navrhovateľky, trávajú spoločné chvíle najmä v rodinnom dome u odporcu, chodia spolu na rôzne výlety, absolvujú jazdu na koni a pod., čo súd zhodnotil vysoko pozitívne. V dôsledku uvedeného súd preto rozhodol tak, že odporca je oprávnený sa stykať s deťmi každú sobotu od 9.00 hod. do 19.00 hod. aj naďalej, teda pri zachovaní štyroch dní do mesiaca (tak ako bolo rozhodnuté aj predbežným opatrením), nakoľko na takýto režim sú maloleté deti už navyknuté a po dobu viac než celý rok neboli v tomto smere medzi rodičmi zaznamenané žiadne výrazné nezhody. Súd mal za to, že je žiaduce, aby bol upravený styk odporcu s maloletými deťmi aj počas sviatkov, čo isto prispeje k zachovaniu a rozširovaniu pozitívnych citových väzieb medzi deťmi a odporcom, čo je nepochybne v záujme maloletých detí. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 144 prvá veta O.s.p.

2. Na odvolanie matky (v časti určenia výživného a úpravy styku) a otca (v časti výroku o rozvod manželstva, určeného výživného a styku odporcu s maloletými deťmi) Krajský súd v Trnave rozsudkom z 18. apríla 2016, sp.zn. 23CoP/17/2016 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach o rozvod manželstva a o určenie výživného na maloleté deti potvrdil; v napadnutej časti o úprave styku a v závislom výroku o náhrade trov konania zrušil a vec mu v tejto časti vrátil na ďalšie konanie. V časti rozvodu manželstva a určenia výživného mal odvolací súd za to, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny a nebolo možné prihliadnuť k námietkam navrhovateľky a odporcu v ich odvolaniach. Odvolací súd v celom rozsahu prebral súdom prvej inštancie zistený skutkový stav pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie podmienok na rozvod manželstva, zverenie detí do osobnej starostlivosti matky a určenia výživného a pretože v celom rozsahu v tejto časti súhlasil i s jeho právnymi závermi vo veci, s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. odkázal na správne písomné vyhotovenie rozsudku. Na potvrdenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie uviedol, že súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru, že rozvrat manželstva je hlboký, pretože manželia spolu nežijú, nie sú si verní, vzájomne nerešpektujú svoju dôstojnosť, nepomáhajú si vzájomne, nestarajú sa spoločne o

deti a nevytvárajú zdravé rodinné prostredie, o veciach týkajúcich sa rodiny nerozhodujú manželia spoločne, nevedia sa dohodnúť o zásadných veciach vo výchove detí, spôsobu života, výkone práce navrhovateľky (t.j. neplnia si hlavne povinnosti uložené im v ustanovení § 18). V súvislosti s námietkami oboch účastníkov, ktorí nesúhlasili s rozsudkom súdu prvej inštancie v časti výšky výživného, uviedol, že odôvodnené potreby dieťaťa môžu byť rôzne podľa okolností každého jednotlivého prípadu. Sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a rozsahu jeho prípravy na budúce povolanie a ďalších okolností. Výživné pre dieťa nemá slúžiť len na uspokojovanie všetkých jeho najzákladnejších hmotných potrieb, ale aj ďalších odôvodnených potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa. Za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor. Vykonaným dokazovaním súdom prvej inštancie bolo preukázané, že maloleté deti B. a W. majú bežné potreby, primerané deťom, ktoré navštevujú 3. ročník ZŠ, pričom súd zohľadnil aj ich zdravotné problémy a výdavky na výživové doplnky. Pri určení výživného vo výške 170 € súd správne vychádzal z odôvodnených potrieb maloletých detí, ako aj z možnosti detí podieľať sa na životnej úrovni oboch rodičov. Obe deti navštevujú popri škole krúžky, ktoré súd tiež zohľadnil spolu s nákladmi matky. Nakoľko odporca si nesplnil svoju povinnosť, a teda nepreukázal svoje príjmy z podnikateľskej činnosti, súd prvej inštancie správne vychádzal z domnienky, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima (3 961,80 €). V odvolaní špecifikoval svoje výdavky vo výške 1 707,24 €, ktoré sú v zjavnom rozpore s vykázanými príjmami. Argumentáciu o finančnej výpomoci od rodičov odporca nepreukázal, teda odvolací súd mal za to, že pokiaľ má odporca na svoje výdavky 1 700 €, je v jeho schopnostiach a možnostiach platiť výživné vo výške spolu na dve deti 440 €. Odvolací súd sa však nestotožnil ani s odvolacími námietkami navrhovateľky. Podľa jeho názoru je však potrebné rozlišovať, či ide o príjem z reálnych podkladov, resp. príjem určený spôsobom zvoleným súdom prvej inštancie (fiktívny príjem). Maloleté dcéry účastníkov sú vo veku deviatich rokov a je predpoklad, že výživné na nich sa bude zvyšovať v závislosti od ich potrieb a vývoja životných nákladov. Súd prvej inštancie vo svojom odôvodnení rozsudku podrobne uviedol, ktoré výdavky maloletých dcér pri rozhodovaní o výživnom zohľadnil, pričom sa vysporiadal zároveň s tým, z akého dôvodu nebolo možné návrhu matky vyhovieť v časti ňou požadovaného výživného 400 € na každé dieťa (navrhovateľkou vyčíslené neprimerane vysoké náklady na deti). Za dôvodné však odvolací súd považoval námietky oboch účastníkov týkajúcich sa rozsahu úpravy styku otca s maloletými deťmi a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v časti úpravy styku otca s maloletými dcérami je nedostatočne odôvodnený, čomu ale predchádzalo aj nedostatočne vykonané dokazovanie, preto rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti a v závislom výroku o trovách konania s poukazom na § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil v zrušenej časti na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie matka maloletých detí (ďalej len „dovolatelka“), jeho prípustnosť odôvodňovala ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p. Navrhla napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť. Namietala nedostatočné a nepreskúmateľné odôvodnenie rozhodnutia s poukazom na § 157 ods. 2 O.s.p. Poukázala na skutočnosť, že súd pri určení výšky výživného na maloleté deti postupoval podľa § 63 ods. 1 zákona o rodine (20 násobku životného minima), avšak podľa nej použitie tejto domnienky vylučuje modifikáciu výpočtu príjmu odporcu ktorýmkoľvek smerom. Výška príjmu odporcu je daná zákonom, preto ďalšie úvahy súdu prvej inštancie o tejto otázke mali byť vylúčené. Konštatovanie súdu prvej inštancie o tom, že životná úroveň rodiča je stanovená jeho výdajmi je absolútne nesprávne, pretože výška výdavkov je v prípade aplikácie § 63 ods. 1 zákona o rodine nepodstatná. Napriek uvedenému však súd prvej inštancie určil výšku výživného na maloleté deti, a to v sume 170 € na každé dieťa a na tvorbu úspor v sume 50 € na každé dieťa. Napriek tomu, že majetkové pomery a životný štýl odporcu preukazujú vyšší príjem, ako deklaroval v konaní, súd napriek aplikácii nevyvrátiteľnej domnienky podľa § 63 ods. 1 zákona o rodine určil výživné, ktoré v percentuálnom vyjadrení predstavuje 8,58% z príjmu podľa § 63 ods. 1 zákona o rodine, t.j. sumy 3 961,80 €. Namietala tiež, že súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí neuviedol, akými úvahami sa riadil pri určení konkrétnej výšky výživného na maloleté deti, iba sa obmedzil na strohé konštatovanie, že takto určená výška výživného zodpovedá ako možnostiam a schopnostiam povinného, tak aj odôvodneným potrebám oprávnených maloletých detí s prihliadnutím na ich vek, zdravotný stav, osobné potreby, náklady so školskou dochádzkou a záujmovými krúžkami. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že je

potrebné rozlišovať, či ide o príjem určený z reálnych podkladov, resp. príjem určený spôsobom zvoleným súdom prvej inštancie (fiktívny príjem), ďalej však túto svoju úvahu nerozvinul a fakticky prebral právne závery súdu prvej inštancie keď uzatvoril, že sa súd prvej inštancie vysporiadal s určením výživného pre maloleté deti správne. Podľa jej názoru ide o vady rozhodnutia takej intenzity, že ich dôsledkom je porušenie jej práva na súdnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čoho dôsledkom je vada rozsudku v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. zakladajúca prípustnosť dovolania.

4. Otec maloletých detí vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu je zrejmé a zrozumiteľné a z toho dôvodu nesúhlasí s prípustnosťou dovolania. Matka namieta najmä nedostatočné odôvodnenie určenia výživného. Súd prvej inštancie správne postupoval v zistení skutočných potrieb detí, keď z vlastnej činnosti pozná bežné náklady maloletých detí a náklady na mimoškolskú aktivitu. Matka sa súdu snažila prezentovať životný štandard, ktorý nikdy počas manželstva nemala, inak by nepotrebovali rôzne pôžičky a leasingy. Odvolací súd potvrdil správnosť určenia výživného, ako aj odôvodnenie k jeho výpočtu. Nikdy nedosahoval príjem uvádzaný navrhovateľkou. Už si zabezpečil všetky doklady, ktorými vie preukázať, že v Českej republike nemal žiadne aktivity a zároveň ukončil aj živnosť v ČR.

5. Kolízny opatrovník sa k dovolaniu nevyjadril.

6. Na konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, ktoré sa od 1. júla 2016 prejednávajú a rozhodujú podľa Civilného mimosporového poriadku, zákona č. 161/2015 Z.z., (ďalej len „CMP“), sa v zmysle ustanovenia § 2 ods. 1 CMP použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa prechodného ustanovenia § 395 ods. 1 CMP, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 395 ods. 2 CMP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

8. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej len „CSP“), zistil, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

10. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané 13. júna 2016, teda pred 1. júlom 2016, t.j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení do 30. júna 2016 (ďalej aj O.s.p.), dovolací súd postupoval v zmysle citovaného prechodného ustanovenia § 470 ods. 2 CSP a procesnú prípustnosť podaného dovolania posudzoval podľa § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

11. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

12. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

13. Podmienky prípustnosti dovolania boli upravené v ustanoveniach § 237 ods. 1, § 238 a § 239 O.s.p. V ustanovení § 237 ods. 1 O.s.p. boli stanovené podmienky prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu bez ohľadu na jeho procesnú formu. Ustanovenie § 238 O.s.p. upravovalo dôvody prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydanému vo forme rozsudku a v ustanovení § 239 O.s.p. boli uvedené dôvody prípustnosti dovolania, ktoré smerovali proti rozhodnutiam odvolacieho súdu vydaným vo forme uznesenia.

14. V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. bolo dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. bolo dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. bolo dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smerovalo proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Podľa § 238 ods. 4 O.s.p. dovolanie nebolo prípustné vo veciach upravených zákonom o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov okrem rozsudku o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení. Dovolanie nebolo tiež prípustné proti rozhodnutiu, ktorým sa rozhodlo o návrhu o návrat neoprávnene premiestneného alebo zadržávaného dieťaťa podľa medzinárodnej zmluvy.

15. Keďže v prejednávanej veci sa nejedná o žiaden z uvedených prípadov, t.j. dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej, nesmeruje ani proti rozsudku, v ktorom by sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu, nakoľko dovolací súd v tejto veci dosiaľ nerozhodoval, dovolanie nebolo podané ani proti potvrdzujúcemu rozsudku s vyslovením prípustnosti dovolania v jeho výroku, ani proti potvrdzujúcemu rozhodnutiu vo veci neplatnosti zmluvnej podmienky, prípustnosť dovolania z ustanovenia § 238 O.s.p. nemožno vyvodiť.

16. So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. sa dovolací súd neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nebolo prípustné podľa § 237 ods. 1 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia bolo dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 ods. 1 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (por. R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

17. Dovolateľka procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietala a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo.

18. Dovolateľka tvrdí, že jej bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Odňatie možnosti konať pred súdom v zmysle tohto ustanovenia videla v porušení jej práv v zmysle čl. 46 ods. ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s § 157 ods. 2 O.s.p. (riadne odôvodnenie rozhodnutia).

19. Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ OSP rozumel procesne nesprávny postup súdu znemožňujúci strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení [v zmysle § 18 OSP mali strany sporu rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - pozri napríklad právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 OSP), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 OSP), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 OSP), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 OSP), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 OSP)].

20. K námietke dovolateľky o porušení jej práv v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s § 157 ods. 2 O.s.p. (práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia) dovolací súd uvádza, že právo na spravodlivý súdny proces (i právo na súdnu ochranu) je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

21. Pokiaľ dovolateľka namietala nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd poukazuje na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015 publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ OSP, pričom obsah spisu nedáva žiadny dôvod pre uplatnenie druhej vety tohto stanoviska. Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) spĺňalo kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 OSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahovalo aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

22. Pokiaľ dovolateľka polemizuje s právnymi závermi súdov nižších stupňov, dovolací súd poznamenáva, že nesprávne právne posúdenie veci bol síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho bolo možné uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ OSP), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladalo (viď tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo/170/2014). Nešlo totiž o vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 OSP, ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 OSP ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

23. Vzhľadom na uvedené skutočnosti dovolací súd dospel k záveru, že prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p., ani z ustanovenia § 238 O.s.p., dovolanie teda smeruje proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému nie je prípustné. Najvyšší súd preto dovolanie navrhovateľky podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné odmietol.

24. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.